

Szerkesztőség és kiadó-
hivatal:
Szeged-utca 1. szám.
Telefonszám 162.

Megjelenik
hétfé kivételével a kora
reggeli órákban.

MAKÓI FÜGGETLEN UJSÁG

POLITIKAI NAPILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK

Helyben, házhoz hordva:

Félévre 18 korona.

Egy óra 8 korona.

Vidéken:

Félévre 18 korona.

Egy óra 8 korona.

Szerkesztésért felelős: Dr. DÓZSA IMRE

Kiadótulajdonos: KOVÁCS SANDOR.

Csanádmegyében nem lesz rekvirálás.

Csanádmegye megegyezett a közélémezési miniszterrel. 2172 waggon terményt önként beszolgált a rekvirálás helyett.

Csanádmegye főispánja és alispánja derekas s jó munkát végeztek az elmúlt hetekben, midőn hosszú napokon keresztül tárgyaltak a közélémezési miniszteriumban arról, hogy hogyan lehetne Csanádmegye közönségét a rekvirálás kellemetlenségeitől megszabadítani. Ezek a tárgyalások aztán eredménnyel is jártak, mert amint alább olvashatja a makói és csanádmegyei közönség, ezidén Csanádmegyében nem lesz rekvirálás. Súlyos áldozatokat vállaltak magukra Csanádmegye közönségének nevében Dr. Justh János főispán és Hervay István alispán, de bíztak és bíznak abban, hogy azok a nagy kötelezettségek, amelyeknek horderejétők maguk is teljesen átértékelték s átértékelték megértőkre s támogatókra találunk Csanádmegye hazafias közönségében, amely közönség rajta lesz, hogy amit bölcs vezetői a közélémezési miniszteriumban megígértek, ne csak ígéret legyen, hanem valóság, ami ennek a vármegyeinek népét az általuk már jól ismert rekvirálási kellemetlenségektől megszabadítja.

Csanádmegye vezetőivel a közélémezési miniszteriumban folytatott tárgyalások eredményeképp, a megejtett számítások alapján 217200 métermaza kenyér és takarmány magvat tartozik a vármegye minden körülmények között beszolgáltatni, még pedig a következő számítás alapján.

Makó r. t. város	17.500 mm.
A központi járás	26.700 "
A nagylaki "	40.000 "
A battonyai "	78.000 "
A m.kovácsbázi járás	55.000 "
összesen	217.200 mm.

Amennyiben a vármegye területére ilyenképpen megállapított mennyiség tényleg beszállítást nyer, a közélémezési minisztertől kapott szóbeli utasítás értelmében az ellátatlanok egész évi szükségletére szolgáló gabona mennyiség, a Hadi-Termény társaság által a vármegye területén visszahagyandó. Minthogy azonban a gabonaprémium folytán

előreláthatólag az egész termés rövid időn belül el lesz szállítva, már most fog gondoskodás történni arról, — amennyiben a beszolgáltatandó mennyiség biztosítva van, — hogy a fennmaradó és a nem termelő lakosság élelmezésére szolgáló gabonamennyiség úgy Makó városában, mint az egyes községek területén visszatartassék.

Mindezen dolgok biztosítása végett Hervay István alispán elrendelte, hogy pontosan meg kell állapítani, hogy ezidégig mennyi gabonát szállított el már a Hadi-Termény társaság, s ezt a mennyiséget össze kell vetni azzal a mennyiséggel, ami az illető községre ki van róva s mikor már a beszolgáltatandó mennyiség biztosítva van, akkor a további mennyiségeket ugyancsak a Hadi-Termény raktáraiba szállítják s azt Makó város és a többi csanádmegyei községek lakosainak, már mint a nem termelőknél és a nem eleget termelőknél visszatartják. Addig gyűjtik ezt a gabonamennyiséget, míg a szükséglet teljes egészében együtt nem lesz.

Makó város lakossága, mint azt már tegnapi számunkban körülményesen megírtuk, 1918. szeptember hó 30-ig beszerezheti akadály nélkül gabonaszükségletét. Az azontuli időre még szeptember hó 30-ika előtt fognak intézkedések történni. Mindenesetre módja s alkalma nyílik Makó városának arra, hogy az egész ellátatlan lakosság kenyér és liszt-szükségletét a legnagyobb rendben beszerezze már most s azt elraktározhassa.

Makó város és Csanádmegye népe megszabadul a rekvirálás kellemetlenségeitől, ha azok a megállapodások, amelyeket a fő és alispán a közélémezési miniszteriumban kötöttek, valóra válnak s a lakosság beszolgáltatja azt a mennyiséget, ami a megyére ki van vetve. Nem kételkedünk abban, hogy minden Csanádmegyei és makói ember átérzi a helyzet komolyságát és fontosságát, s igyekezni fog azon, hogy a fő és alispán által kötött megál-

lapodást a maga erejével és igyekezetével támogassa.

Csanádmegye és Makó népe csakis így biztosíthatja azt, hogy az 1918—19-ik évben rendszeren el lesz látva s azt, hogy a jövőben megszabadul a kellemetlen rekvirálásoktól.

A harctér legújabb hírei

A németek harcai a nyugati fronton.

Hivatalos jelentés.

Olasz harctér:

Nem jelentek semmi különösebb eseményt.

Albán harctér:

A felső bowelli mentén is ismételten tért nyertünk.

A vezérkar főnöke.

Nagyfőhadiszállás jelenti:

Nyugati harctér:

Ruprecht trónörökös hadesoportja: Yperatól délnyugatra tegnap reggel visszavertünk egy erős részleges angol támadást. A harci tevékenység egyébként csak felderítésekre és időnkint tüzéségi tüzre szorított.

A német trónörökös hadesoportja:

Böhm vezérezredes nagy sikerei és az augusztus 1-iki csata hozzájárultak a tegnap keresztül vitt mozdulatok teljes eredményességéhez. Légi harci területeink kora reggel egyes helyeken még délelőtt 11 óráig ellenséges ágyutüz alatt állott. Az ellenség gyalogsági és lovas osztagai csak habozva és óvatosan követték. Lassan kitörő előtéri csapataink kisebb csatározásokban tetemes veszteséget okoztunk az ellenségnek a Chompagnében a Souaintól északra sikeres harcok közben mintegy 100 foglyot ejtettünk. Udot hadnagy 41—42 és 43-ik, Sithöfen báró 31-ik és 32-ik, Thom alörnmester pedig 26-ik légi győzelmét aratta.

Ludendorff.

(Min. eln. sajtóosztálya.)

A politika hírei.

Wekerle a királynál. — Szociális törvényjavaslatok.

Wekerle Sándor miniszterelnök, aki tegnap este Bécsbe érkezett és Magyar Házban szállott meg, ma reggel kiment a király tartózkodási helyére és hosszú kihallgatáson volt

őfelségénél. A miniszterelnök jelentést tett folyó ügyekről és szentesítés végett a király elé tejesítette a törvényhozás mindkét háza által megszavazott választójogi reformot.

Jól informált helyről arról értesülünk, hogy a kormány őszre nem kevesebb, mint huszonegy törvényjavaslattal készül el, melyeket fokozatosan fognak a Ház elé terjeszteni.

A készülő huszonegy törvényjavaslat állítólag mind szociális természetű. Közöttük lesz a birtokpolitika reformjáról szóló törvényjavaslat, több adótörvényjavaslat, maga a költségvetés és a közegészségügy reformjáról kilátásba helyezett törvényjavaslat is.

Cipőt, ruhát a katonagyermeknek.

Jótekonny népiünnepély Szent István napján.

Az itthonlevőknek, a tehetőseknél kötelessége a harcban levő katonák szegénysorsu családtagjain segíteni. Makó város közönsége ezt a nem kötelességet a háboru első napja óta példás áldozatkészséggel a jótekonny minden terén gyakorolta.

Adakozott pénzt, természetbeni adományokat, szellemi, testi munkájával járult hozzá minden mozgalomhoz, ami a háboru borzalmaikat igyekezett enyhíteni.

A jótekonny mozgalmaik között siker tekintetében talán az első helyen állott az az akció, ami tavaly ilyenkor indult meg városunkban és amelynek célja az volt, hogy a hadiárváknak, a harctéren küzdő katonák szegénysorsu gyermekei részére tölire cipőt, ruhát igyekezett juttatni.

Nagyon sok pénz, körülbelül 30000 korona kellett ahhoz, hogy legalább a legszegényebb családokoa cipővel, ruhával segíteni lehessen és ennek a pénznek az alapja volt az az összeg, ami a mindnyájunk emlékeztetésében kellemesen élő tavalyi Szent Istvánnapi népiünnepélyen begyűlt.

Makó város társadalma, a jótekonnyt gyakorló egyesületek az idén se akarják segítség nélkül hagyni azokat, akik erre rászorultak.

Az összes jótekonny egyesületek egy táborba tömörülnek, hogy az idei télire szükséges cipők, ruhák beszerzési költségeit előteremtsék.

A mozgalom vezetői: dr. Justh Jánosné, Hervay Istvánné, Návay

Aranka e hó 11-ére, vasárnapra hívják össze a naggyűlést, amelynek az a célja, hogy az e hó 20-án tartandó nagyszabású népiünnepély rendezését megbeszéljék.

Az érdeklődés után ítélve kétségtelen, hogy a népiünnepély sikere a tavalyi fényes sikert is felül fogja múlni.

Csilingelés a makói telefonközpontról.

A rendőrkapitány panasza.

Begidzsán Emil dr. Makó város népszerű rendőrkapitánya ma panasziattal fordult Makó város érdekes s derék postafőnökéhez Udvardy Endréhez, aki itt Makón mindannyiunk kedvelt s nagyra-becsült „Bandi bácsija.”

A rendőrkapitány panasza mindannyiunk panasza. Az ő panaszos írásán keresztül panaszkodik minden makói ember, akit a sors azzal büntetett meg, hogy egynemely ügyét telefon igénybevételével intézte el. Hogy milyen lett a posta, a híres posta a háboru alatt, arról nem beszélünk, de hogy a mi a telefont és a telefonközpontot illeti, hát az egyenesen hajmeresztő.

Elmondja panaszában a rendőrkapitány, hogy maga is tapasztalta (S melyik makói nem tapasztalja?) ha a központot kéri a központ csak egy negyed vagy félóra múlva jelentkezik s akkor sem kapcsol, hanem „mással beszél” „nem jelentkezik” választ ad.

Ennek illusztrálására betérjeszi a rendőrkapitány a napos rendőr hivatalos jelentését, akinek egy sürgős, halasztást nem tűrő bünygyi nyomozás alkalmával, a legutóbbi napokban telefonálni kellett. A naposrendőr délután 4 óra 45 perckor kezdte a csilingelést s csilingelt szakadatlanul 5 óra 15 percig, tehát egy félóráig. Közben, mint jelenti, hallgatódzott, de a kagylón keresztül a telefonközpontból csak női nevetés hallatszott.

Ezeket írta s mondja a naposrendőr. S mindenki megerősítheti, hogy a telefonálás Makón szörnyűségecs dolog.

A makói rendőrkapitány panasza kell, hogy megértésre találjon a postafőnökségnél, mert Makón tényleg igen nagy szükség van arra, hogy a telefonszolgálat, gyors, jó és tökéletes legyen. A makói hagyományos milliós ügyletei, a Hadi-termény ezer és ezer halaszthatatlan ügye. A hadifogoly irodák, a városi közlélmérés s végül hogy szerényen magunkat is említsük, a makói újságírás sok sok s fontos érdekei kívánják, hogy a telefonálás mai rettenetes voltán segítve legyen.

A makói telefonszolgálatot azzá kell tenni, a mi volt. Pontossá, megbízhatóvá s gyorsá. A fontos érdekek ezrei követelik ezt. Tudjuk, hogy anyagihiány is hozzájárul a zavarokhoz, de azért kell a

makói postafőnök urnak az illetékes körök figyelmét felhívni, hogy az ilyen fontos gócpontnak, mint Makó, még anyagihiány okából sem szabad hátrányt szenvedni.

Makó város összes telefonnal bajlódó emberei hálásak lesznek a postafőnöknek, ha a rendőrség panaszaát, annak érdeme szerint elintézi.

Szabad a hagymaszedés.

E héten megkezdí működését a makói hagymakirendeltség. — A kereskedő szindikátusról. — Kompenzáció a kiviteli hagymáért.

Makó város hagymakertészkedő népét bizonyára érdekelní fogja az a hír, hogy a közlélmérésí miniszter ma leiratot intézett Csanádmegye alispánjához, amelyben megengedi, hogy tekintet nélkül a hagyma érettségi fokára, vagy a bevetett föld hányadrészére, a hagyma minden további korlátozás nélkül felszedhető. Azt jelenti ez a rendelkezés, hogy ezentúl a vörshagyma szabadon kerülhet a piacra s rendes forgalmi cikket képez.

A makói hagymakirendeltség.

Persze a hagyma forgalma, miat azt már több alkalommal megírtuk, nem szabad. Sőt a belföldön történő szállítása is, még a legkisebb mennyiségben is csak szállítási igazolványok segítségével lesz eszközíhető. A szállítási igazolványokat az országos gyümötes és zöldségközpont makói és Csanádmegyei kirendeltsége fogja kiállítaní. Ez a hagymakirendeltség már a jövő héten megkezdí működését s mint értesítünk annak vezetője kitünő újságíró kollégánk, Ligeti Béla lesz. A belföldre szolgáló szállítási igazolványok kiállítása díjmentes lesz, míg a kiviteltre szolgáló hagyma értékeknek 4 százaléka lesz a díja a kiviteli engedélynek. A makói hagymakirendeltségről egyébként még írni fogunk s közölni fogjuk annak ügyrendjét s a vele való érintkezésí módokat.

A kereskedő szindikátusról.

Hagymakirendeltség tehát már lesz s van is, de annál nehezebben megy össze a kereskedő szindikátus ügye. Itt ahány hagymakereskedő csak van Makón anyifelé húz. S ha már meg is fog alakulní a szindikátus, fel fog lépni az új baj s ez az, hogy mikor már meg lesz a szindikátus, mindenki, aki csak Makón valamikor a hagymához hozzászolgált, beakar majd lépni a szindikátusba s élvezni akarja az azzal járó előnyöket — ha ugyan lesznek előnyök. — Ez még sok vitára s zugolódásra fog alkalmat adni. Mi mindenesetre leszögezzük azon álláspontunkat, hogy a hagymakereskedők szindikátusába beveendők mindazon makóiak, akik hagymakereskedelmi iparigazolvánnyal bírnak s akik tényleg ezelőtt is hagymakereskedélmel foglalkoztak. Mert már most is hallatszanak olyan hangok, hogy olyan cégeket, akik már 10—12 év óta hagymakereskedélmel iparszerűleg foglalkoznak, eze-

ket a cégeket kiakarják hagyni a szindikátusból. Ez nagy igazságtalanság lenne, ami következményekkel járhat.

Kompenzáció a kiviteli hagymáért.

A kompenzáció olyan idegen szó, amítől nem kell megijedni. Ez nagyon jó dolog. Azt jelenti, hogy a kivitelre kerülő hagymáért ne elégedjünk meg mi makóiak csak a hagyma árával, hanem követeljük, hogy amilyen értékű hagyma tölünk Ausztriába vagy Németországba kiszállítatik, ugyanolyan értékben szállíttassék Makóra ruhaszövet, cipő, textiláru, bőr, céna, selyem, kész ruha, gép, gépalkotórész s más olyan holmi, amire itt Makón égető szükség van s nem tudunk hozzá jutni. A közlélmérésí miniszter ezt Ujvidéknek kiállításba is helyezte, sőt mint legutóbb értesítünk a kompenzációs tárgyalások egy Németországgal, miat Ausztriával folyamatban vannak s igen rövid idő alatt dűlőre is jutnak. Ez aztán lehetővé fogja tenni azt, hogy a makói hagymakertész tényleg hasznát is lássa egész évi fáradságos munkájának s amit a hagymájáért kap az ne csak pénz legyen, hanem olyan pénz, amiért megfelelő s neki szükséges ipari cikkekhez rendes áron hozzá jut. A közlélmérésí miniszteriumnak ezen kompenzációs tárgyalásaira felhívjuk minden illetékes tényező figyelmét s amit Ujvidéknek olyan határozottan megígérték, azt meg kell kapni Makónak is, mert az csak tagadhatatlan, hogy a kivitelre kerülő hagymafélék 70 százalékát a makói határ szolgálattaja.

NAPI HIREK

— **Oszták gyermekek fogadtatása Makón.** Makó város társadalmi és hatóságai lázasan készül az oszták vendégyermekek fogadtatására. Eddigi értesülés szerint pénteken délután 3 órakor érkeznek különvonattal az Acsev. állomásra, ahol a vendéglátó szűlők, a rendezőség és a hatóság szeretetteljes fogadtatásban szándékoznak őket részesíteni. A nehéz másfélnapi ut után, tikkasztó melegségtől és az ut fáradalmaitól elcsigázott gyermekek bizonyára legjobban örülnek annak, ha mindjárt megérkezésük után a vasuti állomásonál némi kis üdítő uszonnához jutnak. A

rendezőség hölgybizottsága ezuton kéri föl városunk nemeslelkű lakosságát, hogy e célra tejet, kalácsot, kalács-hoz való lisztet, tojást, vaját mennél nagyobb mennyiségben adományozzának. Az adományokat a polgári leányiskolai vöröskereszt kórházban veszik át 7-én és 8-án egész nap és 9-én délelőt. E célra pénzadományokat is a legnagyobb köszönettel fogadnak. Minden adomány hírlapilag nyugtáztatik. — A vendéglátó szűlők bizonyára gondoskodnak róla, hogy az egyes gyermekek hetheti makói tartózkodásuk alatt magyaros vendéglátásban részesüljenek. A vasuti fogadtatás azonban Makó város egész társadalmának feladata, illő, hogy az is megfelelő legyen Makó város hagyományos, magyaros vendégszeretetének.

— **Felhívatnak a gabonaátvevő bizottságok tagjai,** hogy vasárnap délelőt 9 órakor a városházán a főbizottság hivatalos helyiségében teljes számban jelenjenek meg.

— **Csak augusztus 5-ig lehet szalmával fűteni.** A temesvári kormánybiztos rendelete folytán közhírré teszi, hogy eséplésnél a szalmával való fűtés csak folyó évi augusztus 5-ig van megengedve, ezentul kivételes esetekben csak a kormánybiztos engedélyével használható a szalma eséplési célokra.

— **Mennyi hadikölcsönt jegyeztek Makón.** Most készült el a kimutatás arról, hogy mennyi hadikölcsönt jegyeztek Makón a VIII-ik hadikölcsönre. Az eredmény igen tekintélyes összeg. Makón összesen 14.317,500 koronát jegyeztek a 8 ik hadikölcsönre. Ebből az Ipar-és kereskedelmi társulatnál jegyeztek 5.540,250 koronát, a Népbanknál 6.073,100 koronát. (Ebben benne van a város 4 milliós jegyzése.) A Makói takarékpénztárnál 1.349,000 koronát. Az Arad-csanádi gazdasági takarékpénztárnál 1.296,400 koronát. Az Ipari hitelszövetkezetenél 55,100 koronát. A m. kir. postatakarékpenztárnál 3650 koronát. Magánál a polgármesteri hivatalnál összesen 1.571,600 koronát jegyeztek. A jegyzések messze felülmúlják a VII-ik hadikölcsönre eszközölt jegyzéseket.

— **A július hó folyamán kiállított gabona beszerzési utalványok beváltása.** Makó város hatósága értesíti mindazokat, akik a mult hó folyamán a haditerménytől beszerzendő gabonamennyiségre a beszerzési utalványokat a közlélmérésí ügyosztálytól már megkapták, de azokra gabonát a közlélmérésí miniszter távirati rendeletére a haditerménytől már nem kaphatták ki, az esedékes gabonát csak akkor kapják, ha ezen beszerzési utalványokra rá vezettedik, hogy meddig lettek liszt, illetve kenyérjeggylélltva, vagy pedig ezek visszaszolgáltatása mellett mennyi gabonára jogosultak folyó évi szeptember hó 30-ig. Az így helyesbített utalványokra a gabona kiadása folyó hó 8 án csütörtökön reggel kezdődik a haditermény raktáránál.

DR. FRIED f. hó 5-én kezdi meg fogorvosi rende- lését.

Sertéshizlalási engedélyek kiadása. A termelő lakosság számára a házi és gazdasági szükségletre szóló sertéshizlalási engedélyeket a városbázis a közlekedési ügyosztálynál adják ki. Minden termelőnek ki kell kérni az engedélyt, mert máskülönben nem hízalhat a saját háztartására sem sertést s akinek sertéshizlalási engedélye nincs, annak sertéshizlalásra takarmányt sem hagynak vissza. Aki hízalási engedély nélkül sertést hízal, szigorúan meg lesz büntetve.

Tanoncok elhelyezése. Az aradi állami gyermekmenhely több fia gyermeket kíván tanoncul elhelyezni géplakatos, kovács, mészáros és más iparosoknál. Érdeklődő iparosok jelentkezzenek az Ipartestületnél.

Intelligens hfgyok jelentkezése. Felhívjuk a hfgy. tartó gazdákat, hogy az intelligens hfgy. foglyaikat különbeni büntetés terhe mellett a hfgy. ügy. tiszt. irodába azonnal jelentsék be.

Maximálták a sertésárakat. A mai hivatalos lap rendeletet közöl a sertésvágás korlátozásáról, valamint az élő sertésekért és a sertéstermekéért követelhető legmagasabb árak megállapításáról. Olyan sertéseket, melyeknek súlya darabonként 40 kilogrammot meg nem halad, kényszervágás esetét kivéve, közfogyasztásra levágni tilos. A maximális árak a következők: 20-30 kg. súlyú sertés eladásánál kilogrammonként 14 korona, 30 kilogrammon felüli súlytöbbletért 90 kilogrammig 6 korona, 91-től 120 kilogrammig sertésnél 8 korona, 121-150 kilogrammnál 8 korona 20 fillér, 151 kilogrammnál súlyosabb sertés eladásánál élő súly kilogrammonként 8 korona 40 fillér. A termelő és a viszonteladó forgalomban nyers disznósírért métermázsánként 1200 koronánál, friss sertéshusért pedig 1050 koronánál magasabb árat követelni vagy fizetni tilos. Az olvasztott disznósír ára 1400 korona.

Anyakönyvi hírek. Házasságot kötöttek: Király János Szabó Eszterrel. Elhaltak: Igaz Viktória 80 éves, Barta Mária Rozália 9 hónapos, Murka Gusztávné Trutz Mária 36 éves, Tóth Imre 42 éves korában.

Pályázati hirdetés. Az Országos Hadigondozó Hivatal az Izraelita Siketnémák Országos Intézetében (Budapest, VII., Bethlen tér 2. sz.) husz ingyenes helyre pályázatot hirdet. Helyekre, amelyek 1918. szeptember hó első felében fognak betölteni, magyar honos 7 és 10 közötti évű siketnéma fiú és leány hadiorvák felekezeti külömbőség nélkül pályázhatnak. A felvett siketnéma hadiorvák az intézetben teljes ellátásban, ruházásban, nevelésben, oktatásban részesülhetnek, ami azonban egyelőre

csak egy évre biztosított. Bővebb felvilágosítást nyújt Vertán Endre tb. főjegyző a vármegyeházán.

Értesítés. Szives tudomására hozzuk a közönségnek, hogy a főtéri három gyógyszerár közl vasárnap délután Breuer Zoltán szolgálja ki a gyógyszereket. Dél-előtt azonban mind a három gyógyszerár.

Vasuti szerencsétlenség Makó és Kákás között.

Egy bika felakarta fordítani a motort. — Két kocsit kisiklott. — A bika elpusztult, a kocsik meg rongálódtak.

Különös vasuti szerencsétlenség történt ma reggel Makóhoz közel a Makó-Kákási úton a 27-es órházánál. Egy megvadult bika nekironított a Makó felé közeledő motorosvonatnak s kis híja, hogy súlyosabb szerencsétlenséget nem idézett elő.

A dolog úgy történt, hogy a csordás reggel átakarta hajtani a csordát ép akkor, midőn a vonat jött. A csorda egy része szerencsésen már át is haladt a sineken, mikor egyszerre az egyik bika, nem tudni mitől, vadul nekironított a motorosvonatnak. A motorosvonat vezetője látta a bajt, de fékezni már nem volt ideje s a teljes sebességgel haladó motor elütötte a bikát, amely feltápáskodva nekironított a kocsiknak, akkor azonban oly szerencsétlenül, hogy a kerekek alá került, amelyek összemorzosták a feldühödött állatot.

A megdühödött állat nagy erővel támadt a kocsiknak, amelyek közül kettő ki is siklott s az ablakai betörték. A motor is erősen meg rongálódtott. Az utasok persze rendkívül megijedtek. Különösen az utazó nők és gyermekek sikoltoztak, jajgattak s akkor voltak nyugodtabbak, mikor a motoros megállott s látták, hogy a bika véresen összerensolt testtel hever a kerekek alatt s többé már nem árthat.

A megsérült motorost aztán nagy nehezen bevontatták Makóra, ahol másfél órán át javították, míg valahogyan kitudták javítani. Ennyit késett aztán a ma reggeli vonat.

A kár 3-4000 korona. A csordás és bojtárjai ellen megindult az eljárás.

SZINHÁZ

Színházi heti műsor.

Vasárnap délután olesó helyárákkal: „A Császárné.”

Vasárnap este bérletszünetben: „Czigánybáró.”

Hétfőn páros bérletben: „Gyurkovits lányok.”

Kedden páratlan bérletben: „A budai ház.”

Szerdán páros bérletben: „Szibill.”

Csütörtökön páratlan bérletben: „Postásfiú és huga.”

Pénteken páros bérletben: „Postásfiú és huga.”

Szombaton páratlan bérletben: „A baba.”

* Színházi hírek. — Kedden este mutatják be Ráskay Ferencz nagyhatalás színjátékát, mely a „Budai ház” címen Budapesten is sok előadást ért meg. A darab két vezető szerepét a Hidvégi pár játsza. — Csütörtökön és pénteken valóságos kacngató estélye lesz a színháznak. Ekkor kerül ugyanis felújításra a „Postásfiú és a huga” című vigoperett, melyben a két czimszerepet Komlós Vilmos és Révész Ilonk játsza. A kitünő operett egész harmadik felvonása a színház nézőterén a közönség között játszódik le, ami természetesen új és hatásos színpadi trükk lesz. — Jegyeket az összes előadásokra már lehet előre váltani.

REGENY

A patakmalom tündére.

Irta: Tölgyessy Mihály.

Minden jog fenntartva.

Ez tehát határozattá vált benne s fenhargon így szólt az orvoshoz:

— A „Magyar király” szállóban lakom. Küldjön értem rögtön, amint a katasztrófát közeledni látja.

Az orvos némán igent bólintott fejével. Elemér a kint várakozó kocsiba ült és visszahajtott a városba, utközben váltig anyja állapotát felől gondolkodván.

Bár ismerte, hogy a lefolyt napokban sok izgalmon ment keresztül, ami kártékonyan hathatott lelki állapotára, de nem hihette, hogy ezek az izgalmak oly végzetes katasztrófához vezethetnének! Az orvos alighanem nagyit, hogy ez által szolgálatainak fontosságát kiemelje!

Gedeon gunyos mosolylyel nézett a távozó Elemér után.

— Ugy látom nem bizik bennem! Es ebben igaza is van, haha! Bizonyára itt is úgy fog tenni, mint Györgyel. Idegen orvost hoz a nyakamra — talán éppen Majthényit. Am kisértse meg!

E szók után bement Lorántffynéhez, aki már türelmetlenül várta őt.

— De sokáig nem jön! faka ki bosszusan. Hallottam, hogy beszélgettek — nos, mit beszélt Elemér?

— Kérdezte a baj okát és kiterjedését!

— Es ön bizonyára elég okos volt állapotomat igen veszélyesnek jelezni.

— Igen természetesen! A katasztrófát még ma éjjelre kilátásba helyeztem

— És még sem akart Elemér itt maradni?

— De el fog jönni, amint üzenetet küldök neki. A „magyar király” szállóban lakik.

— Az éjjel azonban még nem jöhet a katasztrófa! mondá Lorántffyné. Semmit nem tehetünk mindaddig, míg Eteleka meg nem érkezik. Akkor aztán majd teljes erővel hozzalátunk.

Elemér ezalatt a legrosszabb kedélyhangulatban haza érkezett. Ilonka elejébe repült.

(Folyt. köv.)

Nyiltér.

E rovatban közöltekért a szerkesztőség felelősséget nem vállal.

Nyilatkozat.

Külön élő férjem Kópiás Sándor nyilatkozatot tett ellenem, hogy nekem ne hitelezzen senki, mert adósságaimat nem fizeti ki. Mindazok, akik Kópiás Sándor ezen nyilatkozatát olvasták és ötet ismerik, mosolyognak rajta. Nem is kell öneki az én adósságaimat kifizetnie, mert ami adósságom van, azt magam is rendezni tudom. Ami pedig a ruhakérdést illeti, ezt ugyan kár volt neki újságba tenni, vegye elő emlékező tehetségét és jusszon eszébe, hogy azt a ruhát én csináltattam neki és nem hogy elpusztítottam volna, hanem öneki minden darabot átadtam. Ezek után én jelentem ki, hogy Kópiás Sándornak senki hitelt vagy kölcsönt ne adjon, mert amióta idehaza van, több adósságát kellett kifizetnem, amit a jövőben azonban nem fogok tenni.

Makó, 1918. augusztus 3.

Tóth Erzsébet.

Hosszu irodai gyakorlattal bíró hölgy, **elvállal írásbeli munkákat: német levelezést, könyvelést félnapra is.** Cim megtudható a kiadóhivatalban.

Modern hygienikus szépségápolás (kozmetika)

Müller Adolfné Makó, Ráday-utca 49

Szeplős, májfoltos, mittesseres, pattanások arcról minden hibát eltávolítok, ráncos, öregedő, petyhüdt arcot simává, üdévé tesz.

Vibrációs svéd arcmasszázs.

Archámlasztást a legideálisabb és legtekintetesebb alapon végzek Dr. Kalmayer berlini professor módszere után. A legkitünőbb arcápoló krémek, puderek stb. kaphatók. Arcápolás és zománcozás jutányos bérletben.

Diskrét kezelést házilag végzek.

Fogadok délelőtt 10 órástól este 6 óráig.

Müller Adolfné

ohl. kozmetikus.

Kiadó föld.

Földeáki határban a csorgó mellett, a Návay Györgyné-féle fölől,

nyolcvan hold föld

hagymatermelésre kiadó, amelyben még ez ideig hagyma nem volt és fel van szántva. Értekezni lehet

Landesmann Mór

— gőzmalomtulajdonossal, — Szegedi-utca 30. szám alatt.

ELADÓ jókarban lévő

BUTOROK.

Értekezni lehet Iskola-utca 29. szám alatt a tulajdonossal.

Egy jókarban lévő 8-as magánjáré cséplőgép garnitúra eladó.

Üzembem a makói határban megtekinthető. — Cim megtudható a kiadóhivatalban.

Elegáns, új teljes

ebédlőberendezés

és szalonberendezés, finom új női toillettek és finom menyasszonyi ruha. gyász miatt eladók, Szegeden, Árpád-utca 9. I. emelet.

KIADÓ FÖLD.

Nyékibaross-féle 106 hold földből 35 hold a gazdasági épületekkel hasznóberbe kiadó.

▲ többi pedig kisebb nagyobb parcellákban kiadó.

Értekezni lehet:

JAKAB JÓZSEF

tulajdonossal, Szent István-tér 2.

KIADÓ FÖLD.

Az apátfalvai határban 13 köblös föld hagyma alá hasznóberbe kiadó.

Értekezhetni **Gorcsa Péter** városi tanácsjegyzővel

A Kossuth-utca 32. szám

ház eladó.

Ugyanott egy **hambár** is eladó.

Értekezni lehet ugyanott, vagy a Mészáros téglagyárnál.

A verebesi és bánomi szőlőben szőlő-, gyümölcs- és pusztá-

földek eladók.

Értekezni lehet

Iritz Miksával.

Virág-üzlet áthelyezés!

Virágüzletét áthelyezi megyeházzal szemben levő Fodor-féle házba. Raktáron tart élő- és művirág koszorukat, elvállalja színházi és alkalmi csokrok stb. elkészítését mérsékelt árban a leggyorsabbtól a legdiszesebb kivitelben.

Tisztelt vevőinek jóakarátát továbbra is kéri és lelkiismeretes kiszolgálásról biztosít

SOMLAI BELA.**Hagymát**

azonnali és későbbi szállításra

veszünk

Wertheimer és Társa zöldség- és hagymaszárítógyár Nagycsillag-utca 47—49.

Hordókat

— minden nagyságban vesz —

Iritz Sámuel özv. cég.

Elveszett

pénztárca.

A keresztény szövetkezettől a megyeházaig egy fekete bőrtárca elvesztett, melyben volt 65 K 40 f., egy cukorjegy és egy cséplési igazolvány, mely Juhász D. János névre van kiállítva és Apátfalva község bélyegzőjével van ellátva. Becsületes megtaláló juttassa a Makói Független Ujság kiadóhivatalába, hol illő jutalomban részesül.

Vörös és fokhagymát valamint más

zöldség féléket

állandóan vásárol a Mezőgazdasági Kereskedelmi Részvénytársaság, Makó, főtér, Böhm-ház.

ELADÓ FÖLD.

Csókáson, Katona István szomszédságában levő 2 katasztrális hold föld örök áron eladó.

Értekezni lehet Özv. Inokai Jánosnénál Irányi-u. 4. szám alatt.

Eladó ház és föld.

Aradi-utca 6. szám alatti ház, továbbá a Mikócsa dűlőben, Rác József szomszédságában egy járandó és Ingóban másfél napos pusztaföld eladó. Értekezhetni

Bálint József

tulajdonossal a fenti szám alatt.

Föld-

hasznóberbeadás.

Az ó-földeáki Návay-féle birtokból hagymatermelés céljaira gözekével felszántott föld kiadó.

Föltételek megtudhatók: Koczka Sándor Arany János-utca 42. sz. és Rác István Jókay-utca 60. számú lakosoknál, vagy ugyanazoknál a piacon.

Eladó ház.

Szent István-tér 9. sz. alatti Laurenszky-féle ház, szabadkézből örökáron eladó.

Értekezni lehet a fenti szám alatt.

Tükörcél e k é k e t,

gyűrűs hengereket, új kocsikat, mérlegeket, darálógépeket és mindenféle gazdasági gépeket és vasárakat legelőnyösebben szállít Mezőgazdasági Kereskedelmi Részvénytársaság, Makó, főtér, Böhm-ház.

Értesítés.

Van szerencsém a t. közönséget értesíteni, hogy berendezkedtem **szövetkezettel behuzott ruhagombok**

készítésére, mit főtéri üzletemben jutányosan eszközök.

Tisztelettel

Bruder Jánosné.**KIADÓ FÖLDEK.**

Hagyma, vetemény és gabona-termelésre kiadók

IRITZ MIKSÁNÁL**Munkásnők**

felvétetnek

Zöldségszárítógyár.

A ref. ó-temetőben szines téglából épült

családi sirbolt eladó.

Felvilágosítást a csósz ad.

Kiadó földek.

Hatrongyoson 2 és félfertály föld tanyaépülettel együtt, ugy-szintén Csókáson 2 és félfertály föld hasznóberbe kiadó. Értekezni lehet Özv. B. Nagy Imrével Kálvin-utca 6. sz.

ELADÓ FÖLD.

Báró Szinay-féle földből 6 lánca föld örökáron eladó, vagy hagyma esetleg gabona alá hasznóberbe kiadó. Értekezni lehet Munesán Anna tulajdonossal Óbábán, a román temető mellett.

KIADÓ FÖLDEK.

Az igácsi-ut mentén levő tanya-földjeim gabona termelésre hasznóberbe kiadó. Gacsibában levő hat hold földem hagymatermelésre kiadó. Értekezni lehet a tulajdonossal

IGAZ FERENC

Kálvária-utca 98. szám alatt.

Nagy levelező és verseskönyvek

kaphatók

KOVÁCS SÁNDOR papirkereskedésében, Szegedi-u. 1.

Vas-, szerszám- és**vasalásárúk**

gazdasági gépek, varrógépek, kerékpárok, darálómalmok, mérlegek, mindennemű gép-részek, új igáskocsik, lószerszámok, kovácsszerszámok

a legelőnyösebb árban beszerezhetők

Mezőgazdasági Kereskedelmi Rész-

vénytársaságnál, Makó, Böhm-ház.